

REFERATEN.

Hoe ontstaat de appendicitis? — Tegenover de door verschillende pathologen gehuldigde opvatting, dat mechanische momenten een hoofdrol spelen bij het totstandkomen van de appendicitis, stellen RICKER met zijn leerlingen de opvatting, dat de aandoening begint met een prikkeling van de vaatzenuwen, welke tot stase en beschadiging van het weefsel leidt, waardoor secundair een infectie kan totstandkomen; de levendige peristaltiek belet volgens RICKER het in het orgaan achterblijven van infectieus materiaal, terwijl hij de plooivorming in het slijmvlies als gevolg beschouwt van een samentrekking na de verwijding. S. RUF toetst deze opvattingen aan bevindingen bij operaties verkregen. Hij nam bij buikoperaties bij den mensch noch aan de gezonde appendix, noch aan de zieke eenige peristaltische beweging waar, ook niet bij mechanische prikkeling van het orgaan, of dan wanneer de overige darm een levendige beweging vertoonde. Bij de operatie werden echter dezelfde ombuigingen waargenomen, die aan het verwijderde orgaan te zien zijn. Het binnenvlak van de met opzet slap gemaakte appendix is nooit glad, het slijmvlies is altijd min of meer van groeven voorzien. Van een primaire stase kon RUF niets waarnemen; ook al zou hij willen aannemen, dat de gevolgen van de primaire stase niet meer zichtbaar waren, dan nog laat zich de verspreiding van de leucocyten in de verschillende lagen van het orgaan noch in overeenstemming brengen met de segmentaire vertakking van de arteria appendicularis, noch met de wet van de bijzondere gevoeligheid van de eindvaten. Op grond van een en ander verklaart RUF zich dan ook als tegenstander van de door RICKER en BRUNN geuite meeningen (ZIEGLER's *Beiträge*, Band 75, H. 1).

J. P. L. HULST.

De kleur van het regenboogvlies. — Een belangrijk onderwerp voor hen, die in „irisdiagnostiek” belangstellen. Ofschoon de „iriskijkers” reeds precies de beteekenis van de kleur en kleurveranderingen schijnen te kunnen uitleggen, is de wetenschappelijke werker nog lang zoo ver niet. Waarop berust de kleur van het regenboogvlies? Ongetwijfeld speelt het pigment, dat zich in het orgaan bevindt, een rol. Dit pigment komt voor 1° als z.g. retinaal pigment in de pars iridica retinae, die tegen de achtervlakte van de iris aanligt, en 2° als uveaal pigment, voorkomende in de vertakte cellen van het stroma iridis. Volgens de opvattingen van de meeste onderzoekers is de kleur van de iris hoofdzakelijk te danken aan het uveale pigment. Ontbreekt dit, dan ziet men door het irisweefsel heen het retinale pigment en spreekt van een blauwe iris. Hoe meer uveaal pigment er is, des te meer nadert de kleur tot donkerbruin. Kleine zwarte vlekjes (naevi) worden gevormd door ophooping van donkere, epitheelachtige „Klumpenzellen” (KOGANEI). Zij zijn voor de irisdiagnostiek als ziekteverschijnsel onbruikbaar, daar zij weliswaar wisselend zijn, wat betreft grootte, aantal enz., maar aan erfelijkheidsinvloeden onderworpen

zijn en met ziekte niets hebben uit te staan. Het verschillend gehalte van het stroma aan pigment berust volgens één groep van onderzoekers op het wisselend aantal gepigmenteerde stromacellen, volgens een tweede groep op het wisselend pigmentgehalte van de in alle oogen op dezelfde wijze aanwezige stromacellen.

MÜNCH (*München. med. Wochenschr.* 72 II 1925, blz. 2225) is een derde opvatting toegedaan. Hij houdt de stromacellen van de iris voor spiercellen, die als dilatator van de iris werkzaam zijn. Deze cellen bevatten taaie, gepigmenteerde droppels, die in alle oogen in vrijwel gelijke hoeveelheid in de stromacellen voorkomen. Hij vergelijkt ze met de in insectenspiervezels bekende korrels van de „Nebenscheibe”. Deze korrels, die typisch gerangschikt in de cellen voorkomen, kunnen nu zeer verschillend sterk gepigmenteerd zijn, ja, tot kleurloos toe. Niet dus het aantal stromacellen bepaalt de kleur, want ook in albinotische oogen moeten de stromacellen normaal voorkomen om haar dilatatorfunctie uit te oefenen. Niet het aantal korrels is het, dat de kleur bepaalt, want volgens MÜNCH zijn er geen grove verschillen in het aantal. Maar de kleur van de korrels is het, waarop de kleuring van de iris berust.

Kleurverandering na exstirpatie van het gangl. suprem. n. sympath. moet verklaard worden door een verlamming der stromacellen, welke volgens MÜNCH door een fijn sympathisch zenuwnet worden geïnnerveerd. Hierop volgt haar ontaarding en ontkleuring. Het stuk van MÜNCH eindigt met de klacht, dat men zoo weinig aandacht aan zijn werk schenkt. Laat dit niet gelden van de lezers van dit *Tijdschrift*.

M. W. WOERDEMAN.

In welk orgaan wordt ammoniak voor neutralisatie van zuren gebruikt? — Bij verhoogde vorming van zuren wordt de urine rijker aan ammoniak-zouten en dikwijls in aanzienlijke mate. P. P. NASK en S. R. BENEDICT kwamen tot het besluit, dat de nieren en ook alléén deze organen, ammoniak ter beschikking stellen voor neutralisatie der zuren. In de eerste plaats is het gehalte van het bloed aan ammoniakzouten uiterst klein, dat van de urine soms betrekkelijk hoog. Maar verder bleek bloed van de nierader 2 of 3 maal meer van deze zouten te bevatten dan slagaderlijk bloed. Zelfs het bloed van de benedenste holle ader, beneden de plaats waar de nieraders uitmonden, bevat nauwelijks meer er van dan het slagaderlijk bloed. Verder, na wegnemen der nieren of na uitschakelen van hun werking door dichtbinden van de urineleiders, waarbij vele zure stoffen zich ophoopen en er dus groote behoefte aan ammoniak is, wordt het bloed niet of nauwelijks rijker aan ammoniakzouten. De bewijsvoering schijnt dus wel overtuigend, dat alléén de nieren deze ammoniakzouten leveren. Intusschen blijft het eigenaardig, dat, terwijl toch desaminering van aminozuren wel haast zeker in alle weefsels plaats vindt, het afgesplitste ammoniak alléén in de nieren voor neutralisatie van zuren gebruikt zou worden en in andere weefsels geheel in ureum zou worden omgezet. Daarom heeft SIDNEY BLISS (onder O. FOLIN, Boston, *The Journal of biological Chemistry*, dl. 67, 1926,